

"כאשר יהיה לי לחם, אשלח לך"

מאת ליטל בר ■ תחקיר: מרים מושיץ תרגום: הלל שכטר

Handwritten German text on a strip of paper, likely a letter or document related to the subject of the article.

■ זיגפריד רפפורט, בשנת 1938 לערך. ארכיון התצלומים, יד ושם

■ ב-1938 גורשה משפחת רפפורט שהתגוררה בהנובר שבגרמניה לפולין, אך הפולנים סירבו לקבל את בני המשפחה, והם הוחזרו לגרמניה מיד. האב מוריץ-משה נכלא, והאם מרים חלתה ואושפזה. ארבעת ילדי המשפחה נהגו לעשות את דרכם מבית החולים לבית הכלא מדי יום כדי לבקר את הוריהם. בסופו של דבר גורש האב לפולין, ושם אבדו עקבותיו. הבת רזי (היום ורדה) נשלחה לאנגליה בצפייה שאחיה יצטרפו אליה, אולם בני המשפחה שנשארו בגרמניה גורשו לריגה. ב-1944 שולח פאול, הבן הצעיר, לאושוויץ. מרים וילדיה, פאולה וזיגפריד, שולחו לשטוטהוף.

בשטוטהוף הופרד זיגפריד מאחותו ומאמו, אך הם הצליחו לקיים קשר באמצעות מכתבים שהעבירו בתוך המחנה. אחד המכתבים הללו שרד, והוא שמור בארכיון יד ושם. וכך כתב זיגפריד בן ה-11 לאמו: "אימא יקרה, מה שלומך? קיבלתי את שני מכתבייך. אני בריא. אין לך עוד כאב בטן? אימא, אני חושב שאת צריכה לחם. אני אלך לבלוק 3. יש לי מספיק לעצמי, אז אל תדאגי בגללי [...] הלוואי שנהיה שוב יחד בקרוב. כאשר יהיה לי לחם, אשלח לך, הרי את יודעת זאת, אימא."

מבעד לנייר הישן ולכתב הילדותי מצטיירת דמותו של זיגפריד: ילד שרגיש לבריאותה ולצרכיה של אמו,

מתגעגע ומנחם; ילד שבנסיבות של מחנה הריכוז היה למפרנס ולתומך – מבוגר בטרם עת. ועוד הוא כותב: "אימא, שלחי לי בבקשה נייר מכתבים, לכן לא כתבתי. הבלוק שלנו הולך להיות מוגז בימים הקרובים, אימא, לכן יש לי הנייר הזה. הכול כאן מודבק, וגנבת את הנייר הזה". המכתב כתוב על רצועת נייר צרה וארוכה. לפי עדותה של האחות ורדה, זיגפריד התכוון בדבריו לחיטוי הבלוק באמצעות גז. את המבנה לחיטוי סימנו או אטמו ככל הנראה בסרטי נייר שהודבקו על החלונות והדלתות. הרצועה ששרדה היא עדות

■ דף עד על זיגפריד רפפורט שמסרה אחותו ורדה

נוספת לגעגועיו של זיגפריד לאמו ולתושייה שלו – הוא ניצל את ההזדמנות שצצה בזמן חיטוי הבלוק כדי לכתוב לאמו. את המכתב חתם זיגפריד במילים אלו: "אימא, אני מנשק אותך, דרישת שלום לפאולה. בקרוב נבשל שוב תפוחי אדמה במתפרה 5". חלומה להתאחד עם אמו ועם אחותו לא התממש. זיגפריד נספה ב-1945, באחת מצעדות המוות של הגברים שהוצאו משטוטהוף. אמו נפטרה כשבועיים לאחר שחרורה ממחלת הטיפוס. פאולה שרדה ונתנה את המכתב לאחותה ורדה כהן, והיא מסרה אותו לארכיון יד ושם.

המכתב היא ראש מדור הנגשה באגף הארכיונים.

מבעד לנייר הישן ולכתב הילדותי מצטיירת דמותו של זיגפריד: ילד שרגיש לבריאותה ולצרכיה של אמו, מתגעגע ומנחם; ילד שבנסיבות של מחנה הריכוז היה למפרנס ולתומך – מבוגר בטרם עת